

דף ד.

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ה ה"ח

עין משפט א.

הַמִּפְרִישׁ מַעוֹת לְמִנְחַת חוֹטָא יְהִיבָא מֵהֶם מִנְחָתוֹ. או שֶׁהִפְרִישׁ מִנְחַת חוֹטָא וְהוֹתִירָהּ. הַמּוֹתֵר יְבִיא מִנְחַת

חטאת וכו' שחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשירה מ"ט וכפר עליו ולא על חבריו חבירו דומיא דידיה דמחוייב כפרה כמותו. ופירש"י חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם כשירה ועולה לבעלים אפי' שינוי קדש אין כאן. ובדף ט' ע"ב גרסינן אמר רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת ע"ז כשירה לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע פסולה. הני עולות נינהו כלומר דכיון שאינן באות אלא להכשיר ולא לכפר על חטא ידוע ה"ל עולות. בעי רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש מהו מי אמרינן כרת כמותה או דילמא אין קבוע כמותה. רב אחא בריה דרבא מתני כולהו לפיסולא ושחט אותה לחטאת לשם אותה חטאת אמר ליה רב אשי לרב אחא בריה דרבא היכי מתניתו לה א"ל אנן בשינוי בעלים מתנינן לה אמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת דם וחטאת ע"ז פסולה על מי שמחוייב חטאת נזיר וחטאת מצורע כשירה ובעינן לה הכי בעי רבא חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דטומאת מקדש וקדשיו כלומר שהיא בעולה ויורד מהו מי אמרינן כרת כמותה או דילמא אין קבוע כמותה תיקו. ופסק רבינו כרב אחא בריה דרבא משום דרב אשי דהוא בתרא משמע דסבר כוותיה דמדלא אהדר ליה מידי משמע דקיבלה מיניה. ועוד דסתם גמרא דסוף כריתות (דף כ"ז) כוותיה דקאמר שאם הפריש בהמה על החלב והביאה על הדם על הדם והביאה על החלב לא כפר ובבעיא דרבא דסלקא בתיקו פסק לחומרא. ומ"מ עדיין יש לתמוה למה השמיט הא דאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת נזיר חטאת מצורע כשירה וצ"ל שלא היה כן בגירסתו אלא הכי גריס א"ל רב אשי לרב אחא בעיא דרבא היכי מתניתו לה א"ל אנן בשינוי בעלים מתנינן לה והכי מתנינן לה בעי רבא חטאת חלב ששחטה וכו'.

ד. כסף משנה: המפריש מעות למנחת חוטא וכו'. בפירקא בתרא דמנחות (דף ק"ח): וכן מותר לחמי תודה. בפ"ב דשקלים ירוש' מותר לחמו של נזיר ירקב א"ר יוסי ויאות להקריבו בפ"ע אי אתה יכול שאין לך לחם קרב בפ"ע להקריבו עם נזירות אחרת אי אתה יכול שאין לך נזירות באה בלא לחם לפום כן איצטריך למימר מותר לחמו של נזיר ירקב סברין למימר הוא מותר לחמו הוא מותר נסכים א"ר יוסי בר ביבין מותר נסכים קדשי קדשים אינן ויפלו לנדבה. ומ"ש מותר לחמי תודה. נראה שהוא נלמד מדין מותר לחמו של נזיר שהטעם בשניהם שוה: כבר ביארנו בשקלים שמותר השקלים חולין וכו' עד מותר נזיר לאותו נזיר. הכל משנה במס' שקלים פ"ב:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

נִדְבָה. אֲבָל מוֹתֵר עֲשִׂירִית הָאִיפָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהִיא
הַחֲבִיתִין יִרְקֵב. וְכֵן מוֹתֵר לַחֲמֵי תוֹדָה וּמוֹתֵר לַחֲמוֹ שֶׁל
נֶזֶר יִרְקֵבוּ. וּמוֹתֵר דְּמֵי נִסְכָּיו יִפְלוּ לַנִּדְבָה. כָּכָר בְּאַרְנוֹ
בְּשֻׁקָּלִים שְׁמוֹתֵר הַשֻּׁקָּלִים חֲלִין:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ד הט"ו

כָּל אֲשֶׁם שְׁנִיתָק לְרַעְיָה ^ה. אִם הִקְרִיבו עוֹלָה כָּשֶׁר. וְלִמָּה
לֹא יִקְרַב בְּעֶצְמוֹ עוֹלָה לְכַתְחֻלָּה. גִּזְרָה לְאַחַר כִּפְּרָה
מִשּׁוּם לִפְנֵי כִּפְּרָה:

דף ד:

עין משפט א. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פט"ו ה"א

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם ^ו. בֵּין
בְּקִרְבָּנוֹת יָחִיד בֵּין בְּקִרְבָּנוֹת צִבּוֹר. כְּשֵׁרִים אֲלֵא שְׁלֵא

^ה. כסף משנה: וכל אשם שניתק לרעייה אם הקריבו עולה כשר. שם ופ"ק דמנחות (דף
ד') ובפסחים פרק אלו דברים (דף ע"ג) [ובזבחים פ"א (דף ה'):] אמר רב הונא אמר
רב אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה ניתק אין לא ניתק לא ופירש"י שניתק
לרעייה שמתו בעליו או שנתכפרו באחר וניתק מדין אשם לרעייה שאמרו לו ב"ד הוציאו
וירעה ושחטו סתם כשר לעולה הואיל וסופו לקיץ המזבח שהוא עולה. ניתק אין דמיעקר
שם אשם מיניה משנמסר לרועה וקם סתמיה לעולה לא ניתק לא הוי סתמיה לעולה דאמר
קרא [אשם] הוא בהוייתו יהא. ובפסחים פרק אלו דברים מסיק עלה לא תימא ששחטו
סתם [כשר לשום עולה] אלא אימא שחטו לשום עולה כשר. ומ"ש רבינו ולמה לא יקרב
בעצמו לכתחלה וכו'. בפסחים פ' אלו דברים שם:

^ו. כסף משנה: כל הזבחים שנשחטו במחשבת שינוי השם וכו'. משנה בריש זבחים. ומ"ש
ואחד המשנה שם הזבח בשעת שחיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או בזריקה. גם זה
משנה שם (דף י"ג). ומ"ש בין בקרבנות יחיד בין בקרבנות הצבור. מתבאר בפ"ק דזבחים (דף
ד') דשנוי קדש ישנו בצבור כביחיד אבל שינוי בעלים לא שייך בצבור שהרי הכל בעליו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עָלוּ לִבְעָלִים לְשֵׁם חוּבָה. חוץ מן החטאת והפסח שאם
 נעשו במחשבת שנוי השם פסולין. ואחד המִשְׁנֶה שם
 הַזֶּבַח בַּשֶּׁעַת שְׁחִיטָה או בַּשֶּׁעַת קִבְלָה או בַּשֶּׁעַת הוֹלָכָה
 או בַּזְרִיקָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. כִּיצַד לֹא עָלוּ לְשֵׁם חוּבָה. כְּגוֹן
 שֶׁשָּׁחַט עוֹלָה לְשֵׁם שְׁלָמִים לֹא עָלְתָה לִבְעָלִים לֹא מִשּׁוּם
 עוֹלָה שֶׁהֵם חִיבִין בָּהּ וְלֹא מִשּׁוּם שְׁלָמִים. אֲלֹא חִיבִין
 לְהֵבִיא זֶבַח אַחֵר. וְכֵן אִם שָׁחַט עוֹלֹת רְאוּבֵן לְשֵׁם
 שְׁמֵעוֹן לֹא עָלְתָה לֹא לְרְאוּבֵן וְלֹא לְשְׁמֵעוֹן. בְּמָה דְּבָרִים
 אֲמֹרִים כְּשֶׁעָקַר שֵׁם הַזֶּבַח בְּזֶדוֹן. אֲבָל אִם טָעָה וְדָמָה
 שְׁזָז הָעוֹלָה שְׁלָמִים הִיא וְעָשָׂה כָּל עֲבוֹדוֹתֶיהָ לְשֵׁם
 שְׁלָמִים עָלְתָה לִבְעָלִים לְשֵׁם חוּבָה. וְכֵן הַחֲטָאת וְהַפֶּסֶח
 שֶׁעָשָׂאָן בְּמַחֲשַׁבַת שְׁנוֹי הַשֵּׁם בְּטָעוֹת כְּשָׂרִים. שֶׁעָקְרָה
 בְּטָעוֹת אֵינָה עָקְרָה. וְכֵן עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁמִּלְקָה או שֶׁמִּצָּה

כיצד לא עלו לשם חובה וכו' וכן אם שחט עולות ראובן וכו'. שם בגמ' יליף מקראי דבין
 שינוי קדש בין שינוי בעלים בעינן בכולהו קרבנות לשמן למצוה ובפסח וחטאת לעכב.
 ומ"ש בד"א כשעקר שם הזבח בזדון אבל אם טעה ודימה שזו העולה שלמים הוא וכו'. בפ'
 התכלת (דף מ"ט) איפליגו אמוראי עקירה בטעות אי היא עקירה או לא ורבא דהוא בתרא
 אמר דעקירה בטעות לא היא עקירה ואביי נמי משמע דסבר כוותיה ובפסחים פ' אלו
 דברים [דף ע"ב]. מתמה גמרא אמתני' דהתם שמע מינה עקירה בטעות היא עקירה משמע
 דס"ל דלא היא עקירה. ומ"ש וכן החטאת והפסח שעשאן במחשבת שינוי השם בטעות כשרים
 וכו'. הוא מה שכתבתי בסמוך דאיתא בפ' אלו דברים גבי הפסח: וכן עולת העוף שמלקה
 וכו'. אריש פירקא קאי דקתני כל הזבחים שנשחטו במחשבת שינוי השם כשרים אלא שלא
 עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן החטאת והשתא קאמר דהוא הדין לקרבן העוף דשינוי
 השם פסול בחטאת ובעולה כשר אלא שלא עלה לבעלים לשם חובה והוא מבואר במשנה
 פ' קדשי הקדשים (ס"ד):

דָּמָה בְּמַחְשַׁבַת שְׁנוּי הַשֵּׁם כְּשֶׁרָה וְלֹא עָלְתָה לְבַעֲלִים.
וְחִטָּאת הָעוֹף פְּסוּלָה:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מחוסרי כפרה פ"א הי"ג

הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאה חֲטָאתָה וּמִתָּה ז' יָבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁים עוֹלָתָה.
אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִפְרִישָׁה אוֹתָהּ מִחַיִּים כְּכֹר נִשְׁתַּעֲבְדוּ
נִכְסֶיהָ לְקָרְבָן. וְהִשְׁעָבוּד דִּין תוֹרָה הוּא:

עין משפט ג.ד.ה. הרמב"ם הל' מעילה פ"ד ה"ג

הַמִּפְרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיוֹתוֹ ח אָסוּר לְהֵנֹות בָּהֶן וְאִם נִהְנָה
לֹא מַעַל מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִן לָבוֹא כָּלָם שְׁלָמִים וְאִין

ז. כסף משנה: האשה שהביאה חטאתה ומתה וכו'. סוף פרק שני דקנינים. ומה שכתב אף
על פי שלא הפרישה אותן מחיים וכו'. בפירקא קמא דקידושין (דף י"ג): ואיפסיקא
הלכתא בגמרא כמאן דאמר הכי:

ח. כסף משנה: המפריש מעות לנזירותו וכו' עד ומועלין בהם. משנה בפ"ג דמעילה (דף
י"א) המפריש מעות לנזירותו לא נהנים ולא מועלים מפני שהם ראויים לבא כולם
שלמים מת והיו לו מעות סתומים יפלו לנדבה מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח
וכו' דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהם. ופי' רש"י המפריש מעות ולא פירש אלו לחטאת
ואלו לעולה ואלו לשלמים לא נהנים ולא מועלים בכל אותם מעות מפני שהם ראויים
להביא כולם שלמים כלומר דבכל מנה ומנה מצינן למימר זה הפריש לשלמים ושלמים
קדשים קלים נינהו ואין בהם מעילה וכו'. ומ"ט אזיל לקולא דאי אמרת נימא דכולם ראויים
להביא עולה ואיכא מעילה בכולהו מכל מקום דמי שלמים איכא בינייהו דאינם בני מעילה
ואי מייתי עלייהו קרבן מעילה אשתכח דקא מייתי חולין לעזרה הלכך לקולא דלא נהנין
ולא מועלין. מעות סתומים דלא פריש יפלו לנדבה דהלכה היא בנזיר דמי חטאת ילכו לים
המלח דחטאת שמתו בעליה היא. דמי עולה יביאו עולה דדורון בעלמא היא דלאו לכפרה
אתיא. וכתבו התוס' מפני שהם ראויים לבא כולם שלמים דכיון דלא פירש אם ירצה יביא
כל המעות לשלמים. ובפרק רביעי דנזיר (דף כ"ד כ"ה) אהא דתנן היו לו מעות סתומים
יפלו לנדבה פריך והלא דמי חטאת מעורבים בהם אמר ר"י הלכה היא בנזיר, ופירשו רש"י
והתוספות הלכה למשה מסיני הוא דסתומים יפלו לנדבה אף על פי שדמי חטאת מעורבים
בהם: אמר אלו לחטאתי והשאר וכו' עד ואם מת יפלו לנדבה וכו' ומועלים בהם. תוספתא

בְּשִׁלְמִים מְעִילָה אֵלֹא בְּאִימוריָהֶן אַחַר זְרִיקַת דָּמִים. מֵת
 יִפְלוּ לְנֶדְבָה. הָיוּ מְפָרְשִׁים דָּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח
 וְלֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דָּמֵי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֲלִין
 בָּהֶן. אָמַר אֱלֹהֵי לְחֲטָאתִי וְהִשָּׁאֵר לְנִזְרוֹתֵי אִם נִהְנָה בְּכָל
 הַשָּׂאֵר מִעַל נִהְנָה בְּמִקְצָתוֹ לֹא מִעַל. וְכֵן אִם אָמַר אֱלֹהֵי
 לְעוֹלָתִי וְהִשָּׁאֵר לְנִזְרוֹתֵי וְנִהְנָה בְּכָל מִעַל נִהְנָה
 בְּמִקְצָתוֹ לֹא מִעַל שָׂאִין בְּדָמֵי שְׁלָמִים מְעִילָה. הַפְּרִישׁ
 מַעוֹת וְאָמַר אֱלֹהֵי לְעוֹלָתִי וְאֱלֹהֵי לְחֲטָאתִי וְאֱלֹהֵי לְשִׁלְמִים
 וְנִתְעַרְבוּ מוֹעֲלִין בְּכָל וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתוֹ. וְכִיצַד יַעֲשֶׂה.
 יִקַּח שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וּמִחֲלֵל דָּמֵי חֲטָאת בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא
 עַל הַחֲטָאת. וְדָמֵי עוֹלָה עַל הָעוֹלָה. וְדָמֵי שְׁלָמִים עַל
 שְׁלָמִים:

פירקא קמא דמעילה אלא שיש בה קצת טעות סופר ואיתא בפרק ד' דנזיר כלשון רבינו.
 ואיכא למידק למה מועלין בשאר בכולן והלא סתומים הם ומ"ש ממה שנתבאר בסמוך
 דסתומים אין מועלין בהם, וכתבו התוס' דמיירי במת דליכא למימר ביה מימליך ומייתי
 שלמים וכ"כ בתוספתא פירקא קמא דמעילה ועוד דשאני הכא שאמר והשאר לשאר נזירותי
 משמע דלכל הנשאר עליו קאמר ועוד שכיון שהתחיל לפרש השאר נמי הווי כמפרש שכל
 חיובו מביא במעות אלו. ומה שכתב הפריש מעות ואמר אלו לחטאתי וכ' ומועלין במקצתן.
 יש לתמוה ודלמא אותו מקצת מאשר ייחד לשלמים ואין בו מעילה ולא יביא קרבן מעילה
 מספק דילמא מייתי חולין בעזרה כדאמרינן לעיל בסמוך. ותירץ הר"י קורקוס ז"ל דאפשר
 דמקצתן דקאמר היינו כשהם יותר מדמי שלמים אי נמי שכיון שנתערבו בכל זוז יש בו
 חטאת ועולה ושלמים. והראשון נראה יותר: